

Lex Hippica

Sz. P. Anna Cuber

Polski Związek Hodowców Koni

NOTATKA Z WARSZTATÓW Z DNIA 1.10.2016 r.

„Sprzedaż koni w świetle prawa – zagadnienia praktyczne”

PRZEPISY PRAWA I PODSTAWOWE POJĘCIA PRAWNE

Źródłem wiedzy na temat zasad regulujących sprzedaż koni są przepisy dotyczące sprzedaży zawarte w Kodeksie cywilnym. Mają one zastosowanie zarówno do sprzedaży między przedsiębiorcami, osobami fizycznymi, a także między przedsiębiorcą i konsumentem.

Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca os. prawnej, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. Do przesłanek działalności gospodarczej należą cel zawodowy i zarobkowy, działanie we własnym imieniu, ciągłość tego działania oraz uczestnictwo w obrocie gospodarczym. Cechy tej działalności może mieć także działalność w dziedzinie rolnictwa i jeżeli je spełnia, jest działalnością gospodarczą.

Konsumentem jest osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z wykonywaną przez nią działalnością zawodową lub gospodarczą.

Do umów zawartych przed dniem 25 grudnia 2014 r. stosuje się stare przepisy Kodeksu cywilnego, zgodnie z którymi sprzedawca zwierzęcia był co do zasady odpowiedzialny tylko za wady główne i jedynie wtedy, gdy wyszły one na jaw przed upływem oznaczonego terminu. Odpowiedzi na pytanie, jakie wady u koni stanowiły wady główne, należało poszukiwać w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa, z dnia 7 października 1966 r., *w sprawie odpowiedzialności sprzedawców za wady główne niektórych gatunków zwierząt*, (Dz. U. z dnia 18 października 1966 r.). Jako wady główne u koni wskazano: lykawość, dychawicę świszczącą, wartogłowienie, przewlekłe schorzenie wewnętrznych części oka powstałe na tle neurazowym. Sprzedawca zwierzęcia był odpowiedzialny za wady główne, jeżeli wyszły one na jaw przed upływem 15 dni od dnia wydania zwierzęcia lub 30 dni w przypadku schorzenia oka. Za wady, które nie zostały uznane za główne, sprzedawca ponosił odpowiedzialność tylko wtedy, gdy było to w umowie zastrzeżone.

RĘKOJMIA ZA WADY FIZYCZNE LUB PRAWNE

Sprzedawca odpowiada względem kupującego za wady fizyczne lub prawne rzeczy. Odpowiedzialność sprzedawcy dotyczy wad, które istniały w chwili przejścia niebezpieczeństwa na kupującego lub wynikły z przyczyny tkwiącej w rzeczy sprzedanej w tej samej chwili.

Sprzedawca jest **zwolniony z odpowiedzialności** z tytułu rękojmi, jeżeli kupujący wiedział o wadzie w chwili zawarcia umowy.

Jeżeli kupującym jest **konsument**, a wada fizyczna została stwierdzona przed upływem roku od dnia wydania rzeczy, domniemywa się, że wada lub jej przyczyna istniały w chwili przejścia niebezpieczeństwa na kupującego. Wówczas sprzedawca musi udowodnić, że wada powstała później.

W przypadku sprzedaży między **przedsiębiorcami**, kupujący traci uprawnienia z tytułu rękojmi, jeżeli nie zbadał rzeczy w czasie i w sposób przyjęty przy rzeczach tego rodzaju i nie zawiadomił niezwłocznie sprzedawcy o wadzie, a w przypadku gdy wada wyszła na jaw dopiero później - jeżeli nie zawiadomił sprzedawcy niezwłocznie po jej stwierdzeniu.

Jeżeli sprzedawca **podstępnie zataił wadę**, to wyżej opisana utrata uprawnień z tytułu rękojmi nie będzie miała miejsca.

Wada fizyczna polega na niezgodności rzeczy sprzedanej z umową. Rzecz sprzedana jest niezgodna z umową, jeżeli w szczególności:

- 1) nie ma właściwości, które rzecz tego rodzaju powinna mieć ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia;
- 2) nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego;
- 3) nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę przy zawarciu umowy, a sprzedawca nie zgłosił zastrzeżenia co do takiego jej przeznaczenia;
- 4) została kupującemu wydana w stanie niezupelnym.

Ponadto, sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego za **wady prawne** tj. np. obciążenia rzeczy prawem osoby trzeciej.

UPRAWNIENIA KUPUJĄCEGO

Jeżeli rzecz sprzedana będzie miała wadę, kupujący może:

- 1) złożyć oświadczenie o obniżeniu ceny,
- 2) odstąpić od umowy,
- 3) zażądać wymiany rzeczy na wolą od wad,
- 4) zażądać usunięcia wady

Sprzedawca może jednak zadeklarować, że niezwłocznie i bez nadmiernych niedogodności dla kupującego wymieni rzecz wadliwą na wolną od wad albo wadę usunie, np. wyleczy konia na własny koszt, a przebyta choroba nie będzie miała wpływu na jego przydatność do realizacji określonego w umowie celu. O ile wymiana rzeczy lub jej naprawienie będzie możliwe, kupujący nie będzie mógł w takiej sytuacji skorzystać z uprawnień opisanych w pkt 1-2. Powyższe zastrzeżenie nie dotyczy sytuacji, w której rzecz była już raz wymieniona lub „naprawiona”, tj. koń był już raz leczony.

Obniżona cena powinna pozostawać w takiej proporcji do ceny wynikającej z umowy, w jakiej wartość rzeczy z wadą pozostaje do wartości rzeczy bez wady.

Kupujący nie może odstąpić od umowy, jeżeli wada jest nieistotna. Wada jest nieistotna, jeżeli nie wpływa na możliwość użytkowania konia zgodnie z celem określonym w umowie.

Kupujący może również żądać **naprawienia szkody** powstałej w wyniku zawarcia umowy, chociażby szkoda była następstwem okoliczności, za które sprzedawca nie ponosi odpowiedzialności.

OBOWIĄZKI KUPUJĄCEGO I SPRZEDAWCY

Kupujący, który wykonuje uprawnienia z tytułu rękojmi, jest obowiązany na koszt sprzedawcy **dostarczyć rzecz wadliwą do miejsca oznaczonego w umowie sprzedaży**, a gdy takiego miejsca nie określono w umowie - do miejsca, w którym rzecz została wydana kupującemu.

Sprzedawca jest zobowiązany rzecz przyjąć. Jeżeli sprzedawca dopuszcza się zwłoki z odebraniem rzeczy, kupujący może odesłać rzecz na koszt i niebezpieczeństwo sprzedawcy.

WAŻNE TERMINY

Odpowiedzialność sprzedawcy z tytułu rękojmi trwa **2 lata**.

Roszczenie o usunięcie wady lub wymianę rzeczy sprzedanej przedawnia się z upływem **roku** od dnia stwierdzenia wady. Jeżeli kupującym jest konsument, bieg terminu przedawnienia nie może zakończyć się przed upływem w/w terminu 2 lat.

Upływ terminu do stwierdzenia wady nie wyłącza wykonania uprawnień z tytułu rękojmi, jeżeli sprzedawca wadę podstępnie zataił.

Jeżeli sprzedawca nie ustosunkował się do żądania kupującego-konsumenta w terminie **14 dni**, uważa się, że żądanie to uznał za uzasadnione.

MODYFIKACJE ODPOWIEDZIALNOŚCI

Co do zasady dopuszczalne są modyfikacje odpowiedzialności z tytułu rękojmi, tj. jej ograniczenie, wyłączenie lub rozszerzenie. Ograniczenie lub rozszerzenie zakresu odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady rzeczy może polegać również na skróceniu lub wydłużeniu okresu tej odpowiedzialności.

Wyłączenie lub ograniczenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi jest także bezskuteczne, jeżeli sprzedawca zataił podstępnie wadę przed kupującym

ROSZCZENIA SPRZEDAWCY

Sprzedawcy przysługuje roszczenie o naprawienie szkody od poprzednich sprzedawców, gdy poniósł koszty w wyniku wykonania uprawnień z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy przez konsumenta.

Roszczenie sprzedawcy przedawnia się z upływem **6 miesięcy**. Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem poniesienia kosztów przez sprzedawcę w wyniku wykonania uprawnień z tytułu rękojmi przez konsumenta, nie później jednak niż w dniu, w którym sprzedawca powinien wykonać swoje obowiązki wobec konsumenta.

Odszkodowanie obejmuje zwrot wydatków niezbędnych w celu realizacji uprawnień konsumenta, np. koszty wymiany/usunięcia wady rzeczy sprzedanej, jej transportu, kwota, o którą została obniżona cena rzeczy, oraz utracone korzyści.

ELEMENTY UMOWY SPRZEDAŻY

1. określenie stron i ich statusu – umowa między przedsiębiorcami, osobami fizycznymi, przedsiębiorcą a konsumentem,
2. dokładny opis konia (przedmiotu sprzedaży),
3. cel zakupu zwierzęcia,
4. chwila wydania konia,
5. wynagrodzenie + sposób płatności,
6. oświadczenia stron, w tym lista wad, które są znane sprzedawcy,
7. postanowienia w zakresie odpowiedzialności, w tym „procedura” badania konia,
8. właściwość sądów i ewentualnie prawa.

Istotne jest określenie w umowie **celu**, ze względu na który zwierzę jest nabywane. Ewentualną niezgodność przedmiotu sprzedaży z umową ocenia się biorąc pod uwagę określony cel i właściwości zwierzęcia w kontekście możliwości realizacji tego celu.

Jeżeli sprzedawca sprzedaje konia do sportu powinien się na wszelki wypadek zabezpieczyć, chociażby przez zebranie wyników konia z zawodów poświadczających na jakim poziomie wyszkolenia znajdował się koń w chwili sprzedaży.

Jeżeli sprzedawca wie, że zwierzę, które sprzedaje nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę, to powinien niezwłocznie **zgłosić zastrzeżenie** co do takiego przeznaczenia zwierzęcia.

UMOWA PRZEDWSTĘPNA SPRZEDAŻY

Przez umowę przedwstępną strony zobowiązują się do zawarcia w przyszłości umowy sprzedaży. Umowa przedwstępna powinna określać istotne postanowienia przyrzeczonej umowy sprzedaży oraz termin, w ciągu którego umowa przyrzeczona powinna zostać zawarta.

UMOWA SPRZEDAŻY KONIA NA PRÓBĘ

Sprzedaż na próbę sprowadza się do zawarcia umowy pod warunkiem zawieszającym. To oznacza, że przejście własności zwierzęcia następuje dopiero w chwili ziszczenia się warunku tj. np. upływu terminu, w którym kupujący mógł złożyć oświadczenie o decyzji w sprawie zwrotu konia.

Celem sprzedaży na próbę jest umożliwienie kupującemu zbadania właściwości i pożądanej przydatności do użytku zwierzęcia.

UMOWNE PRAWO ODSTĄPIENIA

Można zastrzec, że jednej lub obu stronom przysługiwać będzie w ciągu oznaczonego terminu prawo odstąpienia od umowy. Prawo to wykonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie.